
Notulen van de Jaarlijkse Algemene Vergadering van TomTom N.V., gehouden in Amsterdam op 17 april 2019 om 10:00 uur, in het Muziekgebouw aan 't IJ aan de Piet Heinkade 1 (de "Algemene Vergadering").

---

1. Opening en mededelingen

De heer Wakkie, de voorzitter

Goedemorgen dames en heren, als voorzitter van deze vergadering en namens de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur heet ik u van harte welkom op de jaarlijkse Algemene Vergadering van TomTom die ik hierbij open. Alle aanwezige aandeelhouders hier worden zoals gebruikelijk in de gelegenheid gesteld na ieder agendapunt vragen te stellen.

Ik wil u graag voorstellen aan de personen achter de tafel: Jacqueline Tammenoms Bakker, Jack de Kreij, Mike Rhodin, Bernd Leukert en Derk Haank. Verder stel ik u voor de leden van de Raad van Bestuur: Harold Goddijn, CEO, Taco Titulaer, CFO, en Alain De Taeye en Mathilde Alberts, die ik hierbij benoem als secretaris van deze vergadering. Zij zal de notulen van de vergadering opstellen, die zoals gebruikelijk via de website van TomTom beschikbaar worden gesteld. Aandeelhouders hebben vervolgens gedurende drie maanden de gelegenheid om commentaar op deze notulen te geven. Verder zijn hier aanwezig Patrick Gabriëls van Ernst & Young, Reinier Kleipool van De Brauw Blackstone Westbroek en mevrouw Cora Hagendijk van Meijer notarissen met door aandeelhouders verstrekte steminstructies.

Ik wil nu graag een paar formele aankondigingen doen: de oproep voor deze vergadering is openbaar gemaakt door aankondiging op de TomTom website op 6 maart 2019. Vanaf die datum waren de agenda en toelichting op de jaarrekening en het jaarverslag over het boekjaar 2018 beschikbaar ten kantore van TomTom en ABN AMRO in Amsterdam en via de website van TomTom. Er zijn geen verzoeken ontvangen van aandeelhouders om punten aan de agenda toe te voegen.

Aan alle wettelijke vereisten voor de oproeping van deze vergadering is voldaan. Er kunnen dus geldige besluiten worden genomen tijdens deze vergadering. Ook dit jaar is de stemming elektronisch. Per agendapunt wordt nauwkeurig vastgesteld hoeveel stemmen er zijn uitgebracht en het aantal stemmen voor of tegen een voorstel en hoeveel onthoudingen er zijn.

Voor een vlot verloop van de vergadering volsta ik met de mededeling of een stempunt is aangenomen dan wel verworpen. Reinier Kleipool zal de precieze stemresultaten per stempunt bijhouden en deze stemresultaten zullen na afloop van de vergadering kunnen worden geraadpleegd op de website van de vennootschap.

Nu doe ik een paar mededelingen van huishoudelijke aard. Ik verzoek u uw mobiele telefoons uit te schakelen. Wij verzoeken u vriendelijk uw vragen zo kort en bondig mogelijk te formuleren in het Nederlands dan wel Engels. Als u een vraag heeft, verzoek ik u uw hand op te steken. Eén van de gastvrouwen zal u dan voorzien van een microfoon. Ik verzoek u, voordat u uw vraag stelt, duidelijk uw naam te vermelden en eventueel de organisatie die u vertegenwoordigt, zodat deze gegevens correct worden opgenomen in de notulen van de vergadering.

Het interactief stemmen met behulp van de stemkastjes wordt verzorgd door Interactief-Stemmen. Ik geef het woord aan mevrouw Geubel die u nu een korte uitleg zal geven over het gebruik van de stemkastjes. Gaat uw gang.

Mevrouw Geubel

Goedemorgen. Bij uw aanmelding vanmorgen heeft u een persoonsgebonden stemkastje ontvangen, welke uw persoonlijk aandelenkapitaal vertegenwoordigt en waarmee u zo dadelijk uw stem kunt uitbrengen. Bij elk agendapunt dat tevens een stempunt is, zal ter verduidelijking een afbeelding van een stemkastje te zien zijn. Pas nadat de voorzitter de stemming heeft geopend en de woorden ‘de stemming is geopend’ op het beeldscherm in de zaal zijn verschenen, kunt u uw stem uitbrengen. Dit kunt u doen door respectievelijk een één of een twee te toetsen. Eén staat voor “voor” en twee staat voor “tegen”. Als u zich onthoudt van stemming hoeft u niets in te toetsen. Zodra uw stem correct is uitgebracht, zult u het cijfer van uw keuze op het stemkastje zien, alsmede een rood en groen lampje kort zien oplichten. Mocht u tijdens de stemming uw stem willen corrigeren, dan kunt u op de rode knop drukken en alsnog uw juiste stem uitbrengen. Nadat de stemming is gesloten, zullen de resultaten door de notaris gecontroleerd worden. Dit kan even duren. Zodra de stemresultaten gecontroleerd zijn, worden deze zichtbaar op het beeldscherm in de zaal. Tot slot, als u tijdens de vergadering de zaal wilt verlaten, dan wordt u vriendelijk verzocht uw stemkastje bij de uitgang aan een van de gastvrouwen te geven en bij terugkeer in de zaal zult u uw stemkastje weer terugontvangen. Indien tijdens uw afwezigheid over een agendapunt gestemd wordt, dan tellen uw aandelen gewoon mee bij de besluitvorming. Uw stem wordt dan als “onthouding” geteld.

De voorzitter

Dank u wel voor de uitleg. Ik constateer bij aanvang van de vergadering, dat van het totale aantal uitgegeven aandelen, te weten tweehonderdeenendertig miljoen zevenhonderdveertigduizend tweehonderdtachtig (231.740.280) gewone aandelen, hier nu vertegenwoordigd zijn honderdvijfenveertig miljoen vijfhonderdnegenenzestigduizend zevenhonderdzevenenveertig (145.569.747) aandelen. Dat is tweeënzestig tweeëntachtig/honderdste procent (62,82%) van de stemgerechtigde aandelen. Aangezien meer dan de helft van het kapitaal ter vergadering is vertegenwoordigd, kunnen alle besluiten in deze vergadering met volstreekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen worden genomen.

Dan kunnen we nu overgaan tot de agendapunten en allereerst het verslag van de Raad van Bestuur over het boekjaar 2018.

2. Verslag van de Raad van Bestuur over het boekjaar 2018

De voorzitter

Ik geef graag het woord aan Harold Goddijn die de visie van de Raad van Bestuur ten aanzien van de meest belangrijke gebeurtenissen van 2018 zal geven en de voornaamste ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2019 zal toelichten.

De heer Goddijn

Hartelijk dank meneer de voorzitter. Hartelijk welkom. Ik zal even kort met u doornemen de belangrijkste ontwikkelingen van 2018 en wat er in het eerste kwartaal van dit jaar is gebeurd. Veruit de meest belangrijke gebeurtenis van het afgelopen jaar was het besluit om ons Telematica bedrijf te verkopen. Uiteindelijk hebben we dat bedrijf verkocht aan Bridgestone. Dat is een Japanse bandenfabrikant, de grootste ter wereld. We waren erg blij met die transactie, zowel vanuit financieel oogpunt als ook de kwaliteit van de koper en de toekomst die ons Telematica team onder nieuw ownership tegemoet kan zien. Tijdens de BAVA van vorige maand is het voorstel aangenomen om in totaal zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) terug te geven aan de aandeelhouders. Dat wij nu zonder Telematica doorgaan stelt ons ook in staat om meer aandacht te geven aan onze core technologieën, het bedrijf verder te versimpelen en meer gefocust aan onze locatietechnologieën te gaan werken, want dat blijven dan de kernactiviteiten, locatietechnologie die we in beginsel aan twee verschillende

klantengroepen aanbieden. Eén hele belangrijke klantengroep is de automotivemarkt en een andere belangrijke klantengroep is de groep van softwareontwikkelaars. Ik zal even kort erop ingaan wat we daar doen.

In de automotivemarkt bieden we eigenlijk twee producten aan, één voor traditionele navigatie. Dat noemen wij SD-kaarten of standaard definitiekaarten. Daar zit bij verkeersinformatie, routing en allerlei andere softwarecomponenten. De tweede grote productgroep is de markt voor zelfrijdende auto's of geautomatiseerde auto's. Ze hoeven niet helemaal zelfrijdend te zijn maar we zien wel dat er steeds meer software in de auto terechtkomt die auto's veiliger moeten maken en daar spelen we een actieve rol in. We maken ADAS-componenten, voor advanced driving systems, en HD-kaarten, High Definition kaarten, die gebruikt worden in meer geavanceerde toepassingen zoals zelfrijdende auto's.

We hebben ook gezien dat in de afgelopen jaren ons marktaandeel en onze omzet in het automotive-segment behoorlijk is gegroeid. We doen daar goede dingen en ons marktaandeel is behoorlijk gestegen en in sommige producten zijn we absolute marktleider in de auto-industrie. Maar we hebben ook gezien dat vorig jaar Google zijn entree heeft gemaakt in de automotive-markt en dat is natuurlijk iets waar we niet omheen kunnen en waardoor we ook weer opnieuw aan het tekenbord moeten, niet alleen wij maar ook onze klanten om te kijken hoe we met deze ontwikkelingen omgaan. We hebben daar nieuwe producten voor in de pijplijn. We werken aan nieuwe samenwerkingsverbanden om een goed alternatief te bieden en ons marktaandeel in automotive verder te laten groeien.

Op HD-kaartgebied hebben we veel geld geïnvesteerd om uit te vinden hoe die kaarten eruit zouden moeten zien en hoe je die kaarten produceert, maar ik ben erg verheugd dat dat uiteindelijk toch geleid heeft tot twee niet hele grote deals maar wel hele belangrijke deals die we in Q1 van dit jaar hebben kunnen afsluiten. Dat zijn de eerste contracten voor High Definition Maps van twee zeer vooraanstaande autofabrikanten. Ik kan de naam helaas niet noemen vanwege contractuele beperkingen, maar het geeft wel aan dat grote autofabrikanten voor TomTom hebben gekozen voor dit heel strategische product. Voor ons is het belangrijk dat we onze technologie ook vroegtijdig in de markt kunnen krijgen zodat het ook echt getest kan worden en de kinderziekten eruit gehaald kunnen worden en we weten dat als je een vroege positie hebt in dit soort markten dat je dan een competitief voordeel hebt. Het product is beter. Je hebt meer klanten. Je krijgt meer data binnen en dat maakt dat je product competitiever wordt en je marktpositie sterker. Dat is een lange adem maar we zijn wel heel blij met die eerste stap en die eerste succesjes die we in de HD-kaartenmarkt hebben kunnen boeken.

Een tweede belangrijke activiteit is dat wij producten maken voor softwareontwikkelaars die locatietechnologie nodig hebben voor hun eigen applicaties en we doen dat op twee manieren. We leveren kaartendatabases aan sommige van onze klanten die daar dan zelf alle technologie op loslaten. Een goed voorbeeld daarvan is Apple. En we leveren ook wat wij noemen API's. Dat zijn programma's die je aan kunt roepen vanuit een applicatie waardoor je eigen applicatie dan locatiefunctionaliteit krijgt. In die twee markten zijn wij actief. Daar hebben wij ook een groot marktaandeel. Wij zijn met name erg sterk aan de westkust met klanten zoals Apple, Microsoft, Uber en Verizon, of Mapquest moet ik zeggen wat inmiddels is overgenomen door Verizon. Dat is een belangrijke markt voor ons maar we zien in die markt concentratie optreden. Dus we zien steeds minder, steeds belangrijkere klanten die dat product van ons afnemen.

Daarnaast doen we developer producten, API's. Daar zijn we niet zo heel lang geleden mee begonnen maar dat heeft wel geleid tot een strategische samenwerking met Microsoft die clouddiensten aanbiedt op een Azure-platform en voor alle locatiecomponenten gebruiken ze

onze technologie die wij onder licentie aan Microsoft ter beschikking stellen. Dat is een heel belangrijk partnership en wij verwachten dat vanuit dat partnership met Microsoft er nog meer in het vat zit. Die samenwerking met Microsoft is het afgelopen jaar ook uitgebreid. We doen niet alleen maar de locatietechnologie voor softwareontwikkelaars maar we gaan over een tijdje ook alle kaartendata leveren voor het Bing-platform en daarmee pakken we weer marktaandeel van een belangrijke concurrent van ons.

Ik ben ook zeer blij dat we echt goede voortgang hebben gemaakt op het gebied van kaartenproductie. We hebben er al een paar jaar met u over gesproken dat we veel investeren in dat productieplatform. Dat is een heel ingewikkeld ding, maar in 2017 was dat echt helemaal in operatie en daarna zijn we begonnen om alle aanpalende processen verder te automatiseren en dat leidt echt tot substantiële efficiëntieverbeteringen en het is heel belangrijk voor ons dat wij goede kaarten kunnen maken tegen de laagst mogelijke kosten. Daar zijn we erg in opgeschoten. Dat wordt echt ook strategisch belangrijk voor ons dat we dat kunnen en dat we op verschillende manieren kaarten kunnen bouwen, content kunnen verzamelen en dat in onze kaartendatabase kunnen krijgen. Dat wordt echt een strategisch belangrijk element van onze concurrentiepositie en we weten dat anderen daar erg mee worstelen. We hebben op het goede moment daar de goede investeringen gedaan en we beginnen daar nu langzaam maar zeker echt de vruchten van te plukken. Dat is niet alleen in lagere kosten maar ook betere content die sneller beschikbaar is waardoor we veel flexibeler kunnen opereren en ik ben erg blij dat we daar in die positie zitten, dat we door de pijn heen zijn gegaan om daar te komen. En om u een indruk te geven: in de laatste maanden lukt het ons om per maand zo'n één miljoen kilometer aan wegen toe te voegen. Dat zijn getallen waar we vroeger niet over durfden te dromen. Dus we zien echt een goede versnelling in onze productiecapaciteit. Dat wordt ook heel belangrijk voor het verder ontwikkelen van onze HD-kaarten die van diezelfde technologie gebruik gaan maken.

Als laatste zijn we nu ook natuurlijk actief in de consumentenmarkt. Dat heeft geleid in 2018 tot een sterke kasstroom dat die activiteit verder optimaliseert ook om die kasstroom zo goed mogelijk te laten lopen. We verwachten dat die personal navigation markt zal blijven krimpen maar het blijft nog voor jaren een interessante en winstgevende activiteit. In 2018 hebben we natuurlijk ook verder de sportafdeling uitgefaseerd en dat is ook in 2018 tot een goed einde gebracht.

Als laatste wil ik u nog meegeven dat het voor ons steeds belangrijker wordt om goed personeel te vinden. De mensen die wij binnen willen halen zijn schaars. We zijn echt op zoek naar toptalent, zoals zovele ondernemingen op zoek zijn naar toptalent op het gebied van technologie. Dat wordt voor ons steeds belangrijker omdat steeds meer van onze processen volledig geautomatiseerd verlopen. Daar hebben we echt hele goede mensen voor nodig en we besteden steeds meer aandacht om die mensen te vinden, maar ook om omstandigheden te creëren waardoor onze mensen volop hun creativiteit en productiviteit tot uitdrukking kunnen brengen zodat wij sneller onze producten en technologieën kunnen ontwikkelen. Dat blijft een heel belangrijk aandachtspunt. We hebben heel veel softwareontwikkelaars in veel verschillende gebieden om dat allemaal goed te coördineren. Dat lukt ons goed maar het heeft ook sterk onze aandacht en we gaan ons personeelsbeleid en onze organisatie verder verfijnen en optimaliseren in de komende jaren en de laatste technologieën en organisatiemodellen toepassen om echt weer een stap verder te komen en onze concurrentiepositie te versterken. Onze cultuur is daarbij superbelangrijk. We hebben een sterke cultuur. We doen natuurlijk ook onderzoek onder onze mensen en de belangrijkste reden waarom mensen het leuk vinden om bij TomTom te werken is juist die cultuur. Dat wordt door vijftig procent (50%) van onze mensen genoemd als de belangrijkste reden om bij ons te werken. Die koesteren we. We hebben meer dan zeventig nationaliteiten in verschillende plekken. Dus we hebben een hele rijke mix en we blijven hard werken om die verschillende mensen op een goede positieve manier samen te laten werken. Dan rest mij eigenlijk alleen nog om u aandeelhouders te bedanken

voor uw support en vaak ook uw geduld en ik geef het woord hiermee weer over naar de voorzitter.

De voorzitter

Dank je wel Harold. Ik nodig u nu uit om vragen te stellen over het verslag. Wie kan ik het woord geven?

De heer Verwer

Mijn naam is Verwer en ik spreek namens de Vereniging van Effectenbezitters en individuele aandeelhouders die ons gemachtigd hebben. Wilt u dat ik blijf zitten of heeft u liever dat ik ga staan?

De voorzitter

Ik heb liever dat u staat als u dat niet erg vindt. Dan kan ik u beter zien.

De heer Verwer

Ik heb een aantal vragen bij dit agendapunt. Dat zal u niet verbazen. Ik zal ze, tenzij u dat liever anders hebt, alleen bundelen wanneer ze onderling gerelateerd zijn. Allereerst zou ik het willen hebben over uw kaarten voor zelfrijdende auto's en auto's met rijhulpsystemen. Er zijn natuurlijk verschillende informatiestromen van belang. Ik wil graag vandaag op één specifieke inzoomen, namelijk de maximumsnelheden. Daarbij is natuurlijk van belang dat die informatie actueel en accuraat is. Dus mijn eerste vraag is hoeveel tijd er in het algemeen zit tussen het moment dat de maximumsnelheid verandert en het moment dat u die nieuwe informatie naar uw gebruikers gepubliceerd heeft. Mijn tweede vraag gaat over accurate maximumsnelheden. Ik richt me dan even op de Nederlandse situatie omdat ik daar het meest bekend mee ben en als ik dan voor het gemak even de matrixborden vergeet, dan is het in ieder geval in theorie mogelijk dat er in Nederland een stuk weg is waar vier verschillende maximumsnelheden kunnen gelden: honderddertig (130) 's nachts; honderdtwintig (120) overdag; honderd (100) over de spitsstrook en negentig (90) bij een nat wegdek. Mijn vraag aan u is of u in alle vier die situaties de juiste maximumsnelheid kunt aangeven?

De heer Goddijn

Ik wil dat graag beantwoorden want het is een belangrijk onderwerp. Het is wel heel specifiek maar ik wil er graag iets over zeggen. Het is een van de moeilijkere dingen om goed te krijgen in een kaart. Je wilt eigenlijk op het moment dat er iets verandert dat direct reflecteren in je database. Op basis van de huidige technologie lukt dat eigenlijk niet en dat komt omdat we niet iedere dag overal komen. We fotograferen. We rijden langs met auto's. We maken videobeelden en die videobeelden worden automatisch geanalyseerd en worden dan vertaald in snelheden maar het probleem is dat we dat maar één keer per jaar doen of in sommige gebieden maar één keer in de twee jaar. Echter de ontwikkelingen staan niet stil. Je ziet nu ook steeds meer auto's met camera's die zelf software hebben die dus die borden analyseren en we zijn druk bezig om die camera's uit te lezen en dat te koppelen met onze servers en dan de technologie toe te passen om het wel in real time te kunnen doen en ik verwacht daar binnen een of twee jaar toch echt wel de eerste resultaten van te kunnen zien.

De heer De Taeye

Wat betreft de vraag die u stelt met betrekking tot beperkingen in verschillende omstandigheden is de databank voorzien om daarmee om te kunnen gaan. Dus dat kan. Natuurlijk als u zegt bij regen is de maximumsnelheid negentig, dan gaat u uit van de stelling dat het regent en dat dat herkend wordt door de wagen zelf. Daar zijn we op dit moment nog niet maar inderdaad identiek met wat Harold vertelde, kun je de sensoren in de wagen, waaronder de wipers, aftappen en dan kun je eigenlijk zien of het regent of niet en de

aangepaste snelheid weergeven. Dus dat zou kunnen maar op dit moment gebeurt dat nog niet.

De heer Verwer

Dank u wel. Zoals beloofd zal ik niet voor elk onderwerp zulke gedetailleerde vragen stellen. Ik zou wel graag iets nader in willen gaan op uw strategie. U hebt natuurlijk lange tijd een bedrijf gehad met drie pijlers. Daar is dan nu een van verkocht. Dan blijven er twee pijlers over. Mijn vraag is of die heel erg met elkaar samenhangen of is het zo maar een reëel scenario dat u binnenkort tot verdere opsplitsing van het bedrijf overgaat?

De heer Goddijn

Aan welke onderdelen refereert u?

De heer Verwer

Dat is aan de ene kant de consumententak en aan de andere kant de automotive enterprisetak.

De heer Goddijn

Als u de automotive enterprisetak bij elkaar optelt dan noemen wij dat locatietechnologie. Dat is eigenlijk de groeimarkt. Daar hebben wij ook het eerste kwartaal goede groei kunnen laten zien. We verwachten dat de consumentenmarkt langzaam kleiner zal worden en dan moeten we maar kijken hoe lang dat duurt en hoe dat gaat. We hebben daar verder nog niet concrete plannen voor. Voorlopig is dat nog een zeer winstgevende activiteit. We hebben daar veel klanten. We hebben honderd miljoen (100.000.000) kastjes verkocht. Die mensen willen ook dat het product onderhouden wordt, dat er nieuwe kaarten komen enzovoorts. Dus we blijven dat gewoon als een zelfstandige unit binnen TomTom ondersteunen.

De heer Verwer

Dus het is niet erg waarschijnlijk dat u dat op korte termijn zult gaan afstoten?

De heer Goddijn

Ik kan daar nog geen uitspraken over doen.

De heer Verwer

Dank u wel. Ik ben wat dit agendapunt betreft op de helft van mijn vragen. U gaf in het jaarverslag een aantal bedrijven aan waar u technologische samenwerking mee heeft. Wat me opviel in dat lijstje was STMicroelectronics omdat zij, zoals ik het zie, op een wat ander niveau met technologie bezig zijn dan u. Dat is echt een chipmaker. Dus mijn vraag is wat behelst die samenwerking. Kunt u dat iets nader toelichten?

De heer Goddijn

Ja. Wij werken met STMicro samen ook voor locatietechnologie, databases voor het positioneren. Het is niet een heel groot contract maar het is wel een hele leuke samenwerking die we hebben.

De heer Verwer

Dank u wel. Als ik dan even kijk naar de ontwikkelingen op de lange termijn dan zie ik dat u eigenlijk een vrij gestage daling van de omzet heeft, maar een toename van het aantal medewerkers. Dat impliceert dan een kennelijke daling van de productiviteit van het personeel. Kunt u toelichten wat daar de achtergrond van is?

De heer Goddijn

Ja. De achtergrond daarvan is dat we erg actief zijn en succesvol in het automotivesegment, maar dat de schaalbaarheid van die activiteiten te wensen overlaat en dat is wel een aandachtspunt. Je wilt hele goede producten maken die ook door eindgebruikers hooggewaardeerd worden en daar hoort schaalgrootte bij en efficiëntie in productieplatform en dat is lastig te realiseren vanwege de manier waarop klanten voor ons werken, onze automobiefabrikanten. We proberen daar verandering in te brengen. We proberen daar ook met nieuwe technologieën en een nieuwe platformapproach toch die efficiëntie in die productie terug te brengen en om met één type software een veel groter aantal klanten te kunnen bedienen. Daarvoor moet er wel wat gebeuren, niet alleen bij ons maar ook bij onze klanten en we zien dat de bereidheid om daarover na te denken en daarover samen te werken toeneemt omdat ook bij de auto-industrie het besef aan het ontstaan is dat de manier waarop we nu werken niet erg efficiënt is en dat het ook bedreigend is want als je uiteindelijk niet een betere manier van werken kunt verzinnen met elkaar dan laat je de deur toch wijd open voor bedrijven zoals Google en dat is niet wat iedereen wil om het maar voorzichtig uit te drukken.

De heer Verwer

Dank u wel. Mijn laatste vraag bij dit agendapunt is gericht aan de Raad van Commissarissen. U gaf aan dat de geplande beoordeling van uw functioneren door een externe partij niet heeft plaatsgevonden in 2018. Kunt u aangeven wanneer dat alsnog gaat gebeuren?

De voorzitter

Uit mijn hoofd gezegd doen we dat elke drie jaar.

De heer Verwer

Maar betekent dat dat het in 2021 weer gebeurt of zou dat eerder al gebeuren?

De voorzitter

Dat zal eerder gebeuren.

De heer Verwer

Is dat wellicht dit jaar?

De voorzitter

Dat durf ik niet te zeggen want dan loop ik mijn opvolger voor de voeten denk ik.

De heer Verwer

Wellicht kan hij er zelf iets over zeggen?

De voorzitter

Dat weet ik niet.

De heer Haank

Ik heb daar nog geen mening over.

De heer Verwer

Oké. Dan waren dat mijn vragen voor dit agendapunt.

De voorzitter

Dank u wel. Wie mag ik het woord geven over punt 2, het bestuursverslag? Zijn er geen verdere vragen over het bestuursverslag? Dan gaan we over naar punt 3 van de agenda, het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur over het boekjaar 2018.

3. Beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur over het boekjaar 2018

De voorzitter

U heeft allen kennis kunnen nemen van het beloningsbeleid van de Raad van Bestuur. We hebben het beleid opgenomen in het remuneratierapport. Ik verwijs daarbij naar de pagina's tweeënvijftig (52) tot en met zevenenvijftig (57) van het jaarverslag 2018 waarin de opgaven, bedoeld in artikelen 383.c tot en met e van het Burgerlijk Wetboek, zijn opgenomen voor zover van toepassing. Het Remuneratierapport is gepubliceerd op de TomTom website. U krijgt nu de gelegenheid om de opgaven en de verantwoording over het in het boekjaar 2018 gevoerde beloningsbeleid te bespreken. Wie mag ik daarover het woord geven? Gaat uw gang.

De heer Verwer

Dank u wel. Nogmaals, mijn naam is Verwer van de VEB. Als wij kijken naar de beloning van het jaar 2018 dan is die vrij fors ondanks dat het niet evident, wat ons betreft althans, een jaar is waarin uitzonderlijk goed gepresteerd is en mijn vraag is dan ook of de doelstellingen wel uitdagend genoeg waren voor de kortetermijnbonus?

De voorzitter

Ik geef graag het woord aan de voorzitter van de remuneratiecommissie.

Mevrouw Tammenoms Bakker

Vergeef mijn stem, want ik ben een beetje schor zoals u hoort, maar u mag verder net zoveel vragen stellen als u maar wilt. Ik kan me uw vraag goed voorstellen. Wat wij doen bij het zetten van de targets is ook heel goed kijken naar wat zijn de doelstellingen voor de investeringen in het bedrijf om de langetermijnwaarde te blijven creëren. Zoals u hoorde uit de bijdrage van de heer Goddijn en de heer De Taeye, blijven we grote investeringen doen in onze technologie en in de mensen. Dus we investeren nu in de toekomstige technologie. Met de dalende omzet van consumer leidt dat tot een lager resultaat. Bij het beoordelen van de resultaten hebben wij als remuneratiecommissie, maar ook heel nadrukkelijk in samenwerking met de voorzitter van het audit committee, de heer De Kreij, gekeken of de opbouw van de P&L inderdaad onze doelstellingen weerspiegelde en of de beoogde investeringen hadden plaatsgevonden in de opex en ook of de capex was zoals we hadden voorzien. Wij beoordeelden met de zeer goede resultaten in automotive, de blijvende goede resultaten in Telematics die ook weerspiegeld waren in de verkoop en de juiste investeringen waarvan het moeilijk is voor u om te beoordelen met uw informatie of die in de kosten zitten, maar waar wij dat gelukkig wel hebben kunnen beoordelen, dat de uitbetaling van het maximum van de variabele beloning volgens de targets juist was. Daarbij moet ik ook zeggen dat het maximum voor de CEO honderdtwintig procent (120%) van het salaris is. Voor de andere leden van de Management Board is het zesennegentig procent (96%). Als u dat in competitief verband ziet is dat alleszins redelijk en ook bij deze uitkomsten blijven de uitbetalingen rond de mediaan.

De heer Verwer

Dus als ik u goed begrijp hebben langetermijnoverwegingen een belangrijke rol gespeeld bij het vaststellen van de kortetermijnbonus?

Mevrouw Tammenoms Bakker

Ja.

De heer Verwer

Oké. Dank u wel.

De voorzitter

Wie mag ik hier verder het woord over geven? Zo niet, dan gaan we over naar punt 4, het dividendbeleid.

4. Dividendbeleid

De voorzitter

De Raad van Bestuur is niet voornemens dividend uit te keren. Het dividendbeleid blijft ongewijzigd. De vennootschap geeft prioriteit aan uitbreiding van investeringen in technologie om op die manier haar capaciteit en concurrentiepositie te versterken en is van oordeel dat hiermee de doelstelling van de vennootschap om waarde op de lange termijn te creëren het beste wordt gerealiseerd en de belangen van de aandeelhouder op de lange termijn worden behartigd. Wel zal de vennootschap, zoals u bekend, zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) terugbetalen aan de aandeelhouders als gevolg van de verkoop van de Telematics divisie. Dit is op de buitengewone aandeelhoudersvergadering van 18 maart door de aandeelhouders goedgekeurd en zal nog dit kwartaal plaatsvinden. Taco, daar is meer nieuws over geloof ik.

De heer Titulaer

Ja, er is een opposition period van twee maanden die ingaat na de Buitengewone Aandeelhoudersvergadering. Dus de verwachting is dat de teruggave van het kapitaal plaatsvindt aan het eind van mei.

De voorzitter

Dus de verwachting is dat ongeveer twee maanden na de Buitengewone Algemene Vergadering van maart de uitbetaling plaatsvindt aan aandeelhouders van zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.0000). Gaat uw gang.

De heer Spaapen

Ik kan vanwege mijn voeten niet staan en ik blijf net als u gewoon zitten. Is die uitkering op dezelfde dag dat het aantal aandelen verminderd wordt of moeten we tien dagen wachten en maar hopen dat de koers hetzelfde is om ons belang in TomTom op hetzelfde peil te houden.

De voorzitter

Ik vraag het even aan de notaris.

De notaris

De samenvoeging van de aandelen vindt plaats via een statutenwijziging en de betaling is gepland om en nabij die dag, maar er kan een dag tussen zitten.

De heer Spaapen

Maar kan daar dus ook een heel groot koersverschil door ontstaan, waardoor reguliere aandeelhouders voor de zoveelste keer naast het net vissen?

De notaris

Ik kan me niet uitlaten over koersverschillen maar het is in ieder geval niet de intentie.

De heer Spaapen

Ik zou graag hebben dat het na beursluiting aangepast wordt, dat de aandelen eigenlijk verminderd worden en dat ik 's ochtends om vijf voor negen mijn geld heb om meteen in te stappen.

De voorzitter

Taco, heb jij daar nog iets over?

De heer Titulaer

Ja. Voor zover ik het begrip zijn er geen arbitragemogelijkheden, wat in principe betekent dat er geen voordeel dan wel negatieve consequenties kunnen plaatsvinden.

De heer Spaapen

Dat is iets waar reguliere aandeelhouders dus gewoon weer eens niets aan hebben. Dank u wel.

Robert

Ik heb een vraag over het dividendbeleid.

De voorzitter

Kunt u uw naam eerst noemen?

Robert

Ik ben Robert, particulier aandeelhouder.

De voorzitter

Robert?

Robert

Robert. Ja.

De voorzitter

En wat is uw achternaam?

Robert

Is dat nodig?

De voorzitter

Ja, voor de notulen.

Robert

Ze kennen hem hier. Ik heb me vorig jaar ook niet opgegeven en hij stond er gewoon. Daar komen ze wel achter.

De voorzitter

Als ze u kennen dan is dat prima.

Robert

Ja precies. Jaren geleden werd er altijd gezegd bij honderd miljoen euro (€ 100.000.000) of meer cash wordt er over het dividend nagedacht. Jaar op jaar op jaar volgde. Toen stonden jullie boven de honderd miljoen euro (€ 100.000.000) en werd er nog niets uitgekeerd. Intussen is de cash opgelopen tot twaalfhonderd miljoen euro (€ 1.200.000.000) als we alle opbrengsten bij elkaar optellen en nog wordt er niets uitgekeerd. Nu hoor ik dus net van we hebben dat geld nodig om door te investeren, maar waarom wordt er dan nu zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) uitbetaald?

De voorzitter

Er wordt zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) uitbetaald. Dat is een aanzienlijk bedrag lijkt me zo. De opbrengst van Telematics is rond de negenhonderdtien miljoen euro

(€ 910.000.000) en er wordt zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) van de negenhonderdtien miljoen euro (€ 910.000.000) uitbetaald en dat wordt ook belastingvrij uitbetaald, terwijl als je met inkoop van aandelen werkt je, althans bij TomTom, dividendbelasting moet betalen die niet terugvorderbaar is.

Robert

Dat hoef ik niet.

De voorzitter

Dat hoeft u niet misschien maar de vennootschap moet dan dividendbelasting inhouden en dat komt dan dus ten laste van de aandeelhouders, terwijl met dit inkoopprogramma, met eerst het verhogen van de nominale waarde en dan het terugbrengen van de nominale waarde, het belastingvrij is. Dat is dus ten gunste van alle aandeelhouders.

Robert

Dat is dus niet voor alle aandeelhouders. Dat is alleen voor aandeelhouders die dus dividendbelasting betalen.

De voorzitter

Nee, alle aandeelhouders.

Robert

Maar normale aandeelhouders krijgen dat terug.

De voorzitter

Oké. Maar het is zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) en wat betreft die opmerking die u net maakte over dat tijdsverloop tussen statutenwijziging en handel zal ik nog met de notaris bespreken hoe dat precies, technisch zeg maar, eventueel kan worden opgelost.

Robert

Dank u wel.

De voorzitter

Gaat uw gang.

De heer Reiff

Ik ben Jan Reiff. Ik vind wel dat we wat dat betreft eerlijk moeten zijn. De heer Titulaer heeft in een vrij recent verleden gezegd qua dividend dat het wel dichterbij is gekomen. Dus weest u voorzichtig met dat soort uitspraken want dat was wel een mededeling. Er is inderdaad meer geld in huis. Dus er moet wat met dat geld gebeuren. Blijft die opmerking staan? Bent u voorzichtiger geworden met dat soort opmerkingen?

De heer Titulaer

Nee, ik ben niet voorzichtig geworden met dat soort opmerkingen. We hebben in 2017 aandelen ingekocht voor een bedrag van vijftig miljoen euro (€ 50.000.000). Naar aanleiding van de transactie van 2018 zullen we in 2019 zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) teruggeven. Dus in totaal hebben we al achthonderd miljoen euro (€ 800.000.000) teruggegeven aan aandeelhouders.

De heer Reiff

Noemt u dat dividenduitkering?

De heer Titulaer

Het is een soort van teruggave van vermogen aan de aandeelhouders.

De heer Reiff

Ja, maar het is niet echt eerlijk. Dit is niet echt eerlijk als je een jaar of twee geleden zegt het gaat zo goed, de dividenduitkering is wel dichterbij gekomen.

De heer Titulaer

Wij hebben als bedrijf consequent gezegd dat wij ten eerste netto een kaspositie wilden hebben. Dus wij willen geen schuld meer hebben. Daarnaast hebben we gezegd dat we ongeveer honderd miljoen (100.000.000) moeten aanhouden voor het goed laten functioneren van de verschillende valuta en verschillende bankrekeningen en dat alles wat daarboven zit voor bolt-on acquisitions aangehouden kan worden en dat er op een gegeven moment een positie bereikt kan worden dat dat te veel is. Dus vorig jaar tijdens de aandeelhoudersvergadering hebben we met elkaar overlegd dat inderdaad de cashgeneratie de kant opging dat we misschien te veel geld op onze balans hebben. Daarvoor hebben we nu die Telematics transactie. Ik blijf bij het statement dat we na die transactie als bedrijf weer eens moeten gaan kijken wat we met de cashpositie gaan doen. Ja.

De heer Reiff

Oké, dat is helder. Dus dat blijft boven de horizon.

De heer Titulaer

Ja. De positie van het bedrijf is ten opzichte van de vorige aandeelhoudersvergadering niet veranderd.

De heer Reiff

Ik heb nog één vraag. Die hoorde misschien in de vorige ronde thuis. Ik weet dat ik geen antwoord krijg maar ik stel hem toch. Het gaat niet zo goed met AND, een concurrent-kaartenmaker. Daar zit personeel. Daar is personeel te halen en u wilt graag personeel hebben. Speelt dit in uw hoofd?

De heer Goddijn

Niet echt. Nee. Ik denk ook niet dat er heel veel mensen werken. Ik weet het eigenlijk niet moet ik eerlijk zeggen.

De heer Reiff

Ik zag non-verbaal de heer De Kreij zeggen, wat dus niet kan, van dat heeft wel onze aandacht. Dat is mijn interpretatie.

De heer Goddijn

Het werven van personeel is natuurlijk bij ons heel belangrijk. We hebben allerlei tools om te identificeren waar mensen werken, wat hun vaardigheden zijn, wat ze kunnen en er zullen ook best mensen van AND op onze radar komen maar we gaan niet specifiek achter een bepaald bedrijf aan. We gaan op zoek naar skills. Wie kan dat? Wie is er goed in computer vision? Wie is er goed in dit en wie is er goed in dat? Daar kun je tegenwoordig eigenlijk heel gericht naar zoeken. Er zijn databases waar mensen dan lid van zijn en die zeggen wat ze aan het doen zijn. Dus je kunt vrij gemakkelijk identificeren waar talent zit en dat zijn onze voornaamste tools. Wij gaan niet naar een specifiek bedrijf kijken waarvan we zeggen dat vinden we een leuk bedrijf en laten we daar eens een heleboel mensen weghalen. Zo werkt het eigenlijk niet in de praktijk. Het gaat echt om een gerichte zoektocht naar relevante skills en relevante ervaring. Dat is zoals we dat doen. Dat gaat ook eigenlijk prima. We krijgen ieder jaar zo'n

tachtigduizend (80.000) applicaties van mensen die bij ons willen komen werken en daar gaan we dan op een hele gestructureerde manier doorheen.

De heer Reiff

Dank.

De voorzitter

Gaat uw gang.

De heer Spaapen

Ik wil het even hebben over die eigen aandeleninkoop. Ik meen dat dat eind 2017 was. Daar heeft uw bedrijf negen euro vijftwintig (€ 9.25) per aandeel voor betaald. Hoe toevallig is dat? Toen bleek achteraf dat het net de periode was dat jullie vriendjes van Janivo hun belang hebben afgebouwd, waarna het gewoon weer in elkaar gedonderd is naar een niveau wat in ieder geval door de heer Wakkie op prijs gesteld wordt als ik zijn interviews mag geloven. Waarom hebben jullie op die desastreus lage koers niet aandelen ingekocht en waarom moeten er aandelen ingekocht worden voor prestatiebonussen en optieregelingen in een krimpbedrijf wat rode cijfers schrijft, wat niet groeit. Waarom worden die mensen verrijkt?

De voorzitter

Wat is precies uw vraag?

De heer Spaapen

Waarom wordt op negen euro vijftwintig (€ 9.25) gekocht als de vriendjes van Janivo eruit stappen en niet op vijf euro vijfenzeventig (€ 5,75)?

De voorzitter

U suggereert een causaal verband wat er helemaal niet is. Er wordt een inkoopprogramma aangekondigd.

De heer Spaapen

Ik zie veel causale verbanden die er volgens u nooit zijn, maar alle schijn heeft dit management tegen.

De voorzitter

Goed.

De heer Spaapen

Maar gaat u verder met het antwoorden.

De voorzitter

Ik heb het beantwoord. Er is geen causaal verband en u zegt dat het er wel is. Dus daar houdt het dan mee op.

De heer Spaapen

Maar waarom wordt er niet gekocht als de koers naar vijf euro vijfenzeventig (€ 5,75) gaat?

De voorzitter

Een inkoopprogramma wordt van tevoren aangekondigd. Dat gaat dan ook via een bank. Die bank koopt dan, op basis van volume dat wordt aangeboden op dat moment in de markt zoals die er is, met vraag en aanbod die er dan is, aandelen in. Als op dit moment de koers rond de negen euro vijftwintig (€ 9.25) staat dan probeert men op zo voorzichtig mogelijke wijze

aandelen in te kopen, maar van tevoren moet je al het bedrag aankondigen voor hoeveel je gaat inkopen.

De heer Spaapen

En dat viel dan heel toevallig samen met het terugtrekken van uw vriendjes van Janivo?

De voorzitter

Ja.

De heer Spaapen

Mijn complimenten dan wat dat betreft.

De voorzitter

Meneer Robert.

Robert

Ik vroeg me net wat af. U vertelt dus nu we betalen uit maar dan belastingvrij als een agio-uitkering, want blijkbaar willen jullie dus geen dividendbelasting betalen, maar waarom wordt er dan toch elke keer weer als een worst voorgehouden we gaan ooit dividend betalen. Het blijkt nu dat u dat dus liever niet doet want dan moet u belasting betalen of tenminste de grootaandeelhouders, want normale mensen die niet meer dan vijf procent (5%) belang in het bedrijf hebben hoeven dat niet. Dus waarom schrapt u niet dat hele dividendverhaal als u het toch niet doet, want u zit nu alleen maar mensen lekker te maken en het gaat niet door waardoor de koers weer in elkaar dondert, want er zijn een heleboel beleggers die alleen maar beleggen bij dividendbedrijven. En u heeft nu genoeg cash, nu nog zelfs na de uitbetaling, om gemakkelijk één euro (€ 1) per aandeel dividend uit te betalen en dan heeft u nog steeds genoeg geld over voor allerlei andere investeringen en dingen.

De voorzitter

Wat zegt u?

Robert

Waarom krijg ik er geen antwoord?

De voorzitter

Daar is ook geen antwoord op te geven want we hebben geen plan om dividend nu uit te keren. Dat hebben we net toegelicht bij agendapunt 4. Dus wij hebben gezegd we keren zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) uit op een fiscaal vriendelijke wijze en dat is beter dan het uitkeren van een dividend met dividendbelasting. Dus wij hebben gezegd zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) is een flink bedrag. Er is vijftig miljoen euro (€ 50.000.000) ingekocht. Daar had u kritiek op. Oké. Dus achthonderd miljoen euro (€ 800.000.000) cash is er uit het bedrijf gegaan de afgelopen drie jaar. Daarvan kan je zeggen het is niet genoeg.

Robert

Maar dat is geen dividend.

De voorzitter

Maar het is wel zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) door afwaardering van aandelen. Dat is ook een hoop geld natuurlijk.

Robert

Nogmaals, daar hebben wij niets aan. Dat is alleen voor de founders die hun aandelen gratis hebben gehad in het begin.

De voorzitter

U krijgt toch ook uw deel van die zevenhonderdvijftig miljoen euro (€ 750.000.000) als aandeelhouder.

Robert

Ik heb iets gekocht voor misschien wel tien euro (€ 10) of twaalf euro (€ 12) en dat wordt straks verkocht voor acht euro (€ 8) en dan moet ik het tien dagen later weer terugkopen wat u bij de BAVA al gezegd had. Maar nogmaals, u zegt we gaan dus wat anders uitbetalen, maar waarom schrikt u dan niet de hele dividenddiscussie als u toch nooit iets gaat betalen omdat het belasting kost.

De heer Reiff

Maar met alle respect, er is net bevestigd dat het niet nooit is maar ooit. Dat is wat er net gezegd is. Ik heb geen zin om voor u te praten, maar ik wil wel dat er goed geluisterd wordt.

Aandeelhouder

Mijn vraag gaat over de consolidatie van de aandelen. Kunt u een indicatie geven hoeveel aandelen er uitstaan na de aandelenconsolidatie?

De voorzitter

Notaris?

De notaris

Dat is op dit moment niet mogelijk, want de consolidatie zal plaatsvinden op basis van een consolidatieratio die pas vastgesteld wordt op het moment dat de uitkering aan het eind gedaan wordt. Dus aan het eind van die tweemaandstermijn wordt er een consolidatie, een samenvoegratio, vastgesteld op basis van de dan geldende marktomstandigheden, de dan geldende koers van het aandeel TomTom, en dan zal die samenvoegingsratio bekend gemaakt worden en dan is pas duidelijk hoeveel aandelen er samengevoegd worden en hoeveel er daarna zullen uitstaan.

De heer Titulaer

Misschien kan ik daaraan toevoegen dat wij een indicatieve berekening hebben gemaakt op basis van een aandelenkoers van acht euro (8). Dat is dus lager dan waar die nu staat en dan was de ratio ongeveer zestig veertig, dus dat er zestig procent (60%) aandelen zouden blijven bestaan. Gaat het aandeel omhoog dan wordt dat percentage ook hoger.

Aandeelhouder

Kunt u even de range aangeven?

De heer Titulaer

We hebben de ratio aangegeven uitgaande van het aandeel op acht euro (€ 8). Dus hoe hoger het aandeel hoe minder de conversie.

Aandeelhouder

Dat is duidelijk. Ik heb nog even het antwoord aan die mijnheer. De grootaandeelhouders die betalen geen dividendbelasting want die hebben een deelnemingsvrijstelling. Dus zijn inschatting dat het in het voordeel van de grootaandeelhouders is dat is technisch gesproken onjuist. Emotioneel is het wat anders.

De voorzitter

Dank u wel.

5. Vaststelling van de jaarrekening 2018 [stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we nu over naar de vaststelling van de jaarrekening. Dat is een stempunt. De Algemene Vergadering wordt gevraagd om de jaarrekening over het boekjaar 2018 vast te stellen. De jaarrekening is gecontroleerd door Ernst & Young accountants. De accountantsverklaring van Ernst & Young is opgenomen op pagina honderdvijf (105) tot en met honderdacht (108) van het jaarverslag. Ik geef graag het woord aan de voorzitter van de auditcommissie, Jack de Kreij, die dit onderwerp nader zal toelichten.

De heer De Kreij

Ja, dank je wel voorzitter. U heeft kennis kunnen nemen van de jaarrekening die in het jaarverslag is opgenomen op pagina negenenvijftig (59) tot honderdvier (104). Dat zijn nogal wat pagina's en dat betreft de winst en verliesrekening, de balans en ook het onderwerp dat veel aandacht heeft gekregen in de discussie net, de cashflowontwikkeling. Dat is toch iets wat ik wil benadrukken. De afgelopen jaren is de onderneming ook steeds meer aandacht daaraan gaan besteden naast het rapporteren van traditionele financiële parameters zoals omzet en marges, ook om te laten zien dat die cashontwikkeling erg belangrijk is in een dergelijk bedrijf om toekomstige investeringen te kunnen blijven maken en te laten zien of er groei plaatsvindt. Er zijn ook een aantal moeilijke onderwerpen geweest natuurlijk in het afgelopen jaar. Soms is dat een wijziging van een verslaggevingsregel waardoor je omzet ineens anders moet gaan berekenen. Je hebt impairmentsituaties. Je hebt discontinued operations en held for sale, allemaal termen waar de accountant Ernst & Young uitgebreid aandacht aan heeft besteed en in een verslag van drie pagina's, de zogenaamde accountantsverklaring, rapportage van heeft gedaan. Ik denk dat het goed is voor de vergadering als de heer Patrick Gabriëls gewoon even heel kort, to the point, een of twee punten uit die controle toelicht waarna er gelegenheid is om vragen te stellen.

De heer Gabriëls

Ja. Dank je wel. Patrick Gabriëls is mijn naam, ik ben inmiddels voor het vierde jaar accountant voor TomTom. Er is afgesloten met een goedkeurende verklaring net als vorig jaar. Dat betreft de cijfers en ook het bestuursverslag. Als ik even kijk naar wat afgelopen jaar echt belangrijke zaken waren dan was dat Telematics, kijken hoe moet dat account worden. Er werd gezegd held for sale en discontinued operations. Dat is allemaal accountantsterminologie maar het is wel heel belangrijk te kijken op welk moment je een deel van de onderneming gaat classificeren als discontinued operations. Daar is heel veel aandacht aan besteed. Dat hangt ervan af wanneer is het plan helemaal duidelijk, wanneer is de beslissing genomen. In q4 was dat zover. Dan krijg je de accounting ervan. Dus dat is het ontvlechten van die cijfers van de rest van de jaarrekening. Dat is ook best een complexe aangelegenheid. Daar hebben we veel aandacht aan besteed en dat is op een juiste, adequate manier verwerkt en ook toegelicht in de jaarrekening. Vervolgens, als je het hebt over omzetverantwoording, waar de heer De Kreij het net over had, dan is er een nieuwe standaard, IFRS-15. Daar is vorig jaar al aandacht aan besteed. Dit jaar was het eerste jaar dat die echt in de cijfers zat van TomTom. Dat betekent nogal wat. Je moet elk contract voor contract doorkijken wat het betekent in termen van de nieuwe verslaggevingsstandaarden. Dat is op hele minutieuze wijze door de Company zelf gebeurd en door ons gecontroleerd en als dusdanig goed verwerkt in de jaarrekening en goed toegelicht. Verder kan ik vertellen dat wij veel informeel/formeel met zowel het Audit Committee als ook het bestuur overleggen over nieuwe standaarden, over internal controls et cetera. Dat gaat op een hele constructieve manier en onze aanbevelingen worden ook heel serieus door de

onderneming opgevat en meegenomen. Dus ik wil daarmee ook de onderneming bedanken voor de samenwerking en uiteraard ben ik hier voor verdere vragen.

De voorzitter

Dank. Zijn er vragen over dit agendaonderwerp?

De heer Doker

Mijn naam is Mehmet Doker. Ik heb zeker geen vragen over de jaarrekening, maar voordat u net het thema van het dividendbeleid ging sluiten had u mijn vinger niet gezien. Maar in dit geval wil ik de heer Titulaer en de accountant van Ernst & Young vragen om de heren die zo meteen wel eventueel beslissingen moeten nemen en die door jullie worden geadviseerd, want jullie zijn de specialisten in de cijfers, te adviseren om toch wat met die cijfers te gaan doen. Hebben jullie dan de bevoegdheid om dat advies mee te geven aan het bestuur?

De heer Gabriëls

Dat is echt een besluit, een overweging, van het bestuur zelf. Wij controleren of alles gebeurt volgens de richtlijnen, de wet en de standaarden, maar dit zijn echt zaken van de onderneming zelf.

De heer Doker

Maar je kunt een voorstel doen door te zeggen ik zie in de boeken dat je er eventueel wat mee moet doen en dat moet de heer Titulaer dan aangeven aan de andere heren. Ik denk dat u daar wel toe bevoegd bent. Komt u af en toe weleens met dat soort insteken van we hebben een luxeprobleem met andere woorden. Dat zullen alleen de experts in de financiële sector weten en andere heren die strategische stappen nemen die zullen daar wel niets vanaf weten. Doet u dat weleens?

De heer Titulaer

We hebben een sterke kaspositie en we genereren ook vrije kasstromen. Daarnaast, wat ook aangegeven is in het begin, staan wij aan de vooravond van grote technische ontwikkelingen, HD mapping, en het is lastig te overzien wat onze investeringsverplichting is in dat ecosysteem en daarom hebben wij meer dan anders de behoefte om kasreserves aan te houden en niet afhankelijk te zijn van derde partijen om dat vermogen te verschaffen als we dat denken nodig te hebben. Maar ik blijf herhalen dat we ook moeten kijken wat die surplus cash dan is en dat gaan we periodiek evalueren samen met de Management Board en de Supervisory Board.

De heer Doker

Dank u wel want ik voel namelijk dat u dat wel graag wilt en dat het een beetje geblokkeerd wordt door andere heren. Ik voel die financiële expertise uit uw ogen. Ik voel dat gewoon aan. Ik hoop dat u dat in het tweede kwartaal zult toelichten aan alle aandeelhouders. Dank je wel.

De voorzitter

Zijn er vragen over agendapunt 5, de jaarrekening?

De heer Verwer

Dank u wel, Verwer, VEB wederom. Ik heb een drietal vragen bij dit agendapunt. Er is natuurlijk heel veel gebeurd sinds het einde van het jaar al maar desalniettemin is het denk ik goed om een aantal punten nog even aan te stippen. Als ik net niet onderaan de streep kijk maar bijna onder aan de streep van de winst- en verliesrekening dan staat daar een net loss from continuing operations en mijn vraag is dan ook hoe u aankijkt tegen het winstpotentieel van TomTom zonder Telematics, want als we dat even vergeten dan heeft u in 2018 een verlies gedraaid.

De heer Titulaer

Door de wijzigingen in de accounting die al in zijn gegaan in 2018 van IAS-18 naar IFRS-15 moeten wij als bedrijf een groot deel van onze omzet op de balans zetten en daarnaast, wat mede ook meespeelt, wat we dit jaar zijn aangegaan, hebben wij een wat meer conservatieve benadering over wat wij überhaupt op de balans willen zetten, onze kapitalisatiegraad. Dus er is ook aangegeven in onze guidance dat de investeringen gaan afnemen en dat we meer kosten direct gaan nemen. Beide trends leiden ertoe dat je gerapporteerde P&L geen zwarte cijfers laat zien en daarom hebben wij ook na een dialoog met onze investeerders en analisten ervoor gekozen om meer op de FCF, de free cashflow metric, te sturen en onze intentie is om dat gewoon op een positief percentage te houden van onze totale omzet.

De heer Verwer

Oké. Wat mij verder opviel bij het bestuderen van de jaarrekening waren de pensioenen in België. Die laten een nettoverplichting zien die weliswaar redelijk klein is in absolute termen maar wel sterk gestegen is in 2018. Mijn vraag is of dit een punt van zorg is.

De heer Titulaer

Nee, dat is het niet.

De heer Verwer

Oké, dat is een duidelijk antwoord. Dan is mijn laatste vraag bij dit agendapunt een vraag aan de accountant. Ik kreeg net heel even het gevoel dat u het misschien in uw praatje al zou noemen maar dat gebeurde net niet helemaal. Mijn vraag is namelijk welke specifieke aandacht er uit is gegaan naar de toewijzing van activa en passiva aan Telematics. U geeft dat terecht aan als key audit matter in uw verklaring en voor gebruikers van de jaarrekening is natuurlijk van belang dat de activiteiten die nu gepresenteerd worden onder de discontinued operations ook overeenkomen met wat er in 2019 verkocht is enzovoorts. Dus vandaar dat ik benieuwd ben naar wat u daar precies voor controlewerkzaamheden voor verricht heeft.

De heer Gabriëls

Dat gaat best wel in detail. Als je kijkt naar de consolidatie van de onderneming dan bestaat die uit tientallen verschillende onderdelen. Een groot deel van wat er bij Telematics ontvlochten moest worden zat in aparte onderdelen. Dus dat was best goed te zien. Een deel is dan wel ontvlochten uit entiteiten. Dus dat is wat moeilijker. We hebben ook heel nadrukkelijk gekeken wat er achterblijft bij de Company, want als je een split zou maken van dit is hypothetisch wat er weggaat maar dat gaat niet echt weg dan word je inderdaad een beetje in de war gebracht van wat je volgend jaar terugziet. Dus er is enerzijds die focus op wat gaat er weg maar we hebben vooral ook heel erg goed gekeken naar wat blijft er achter en dat we niet bepaalde zaken gaan alloceren die achteraf toch bij de Company zelf blijven, waardoor je in de toekomst weer meer kosten hebt en meer zaken in brand staan. Dus dat zijn de IFRS-regels die we zo volgen. Er is heel duidelijk gekeken of intercompany transacties goed geëlimineerd zijn. In een hoge mate van detail is dat doorlopen. Dat is best een complexe aangelegenheid.

De heer Verwer

Dank u wel.

De voorzitter

Als er geen vragen zijn verder over dit punt dan is het misschien toch goed om te benadrukken, zoals Taco net deed, dat ook in de business zonder Telematics de outlook ongeveer tien procent (10%) free cashflow is. Dus dat is wel een belangrijke metric verder. Tenslotte is het wat betreft de dividenddiscussie, want anders blijft dat een beetje hangen natuurlijk, niet zo dat er gebrek aan eensgezindheid achter de tafel is. Dus het is niet zo dat de een wat voorstelt en dat

de ander het blokkeert. Dat is absoluut niet het geval. We hebben een gemeenschappelijke visie als Bestuur en Raad van Commissarissen daarop.

De heer Doker

In dit geval denk ik dat de heer Goddijn zich totaal niet bezighoudt met de cijfers. Dat moet hij ook niet doen. Hij moet gewoon doen waar hij goed in is. Alleen denk ik niet dat hij er persoonlijk bezwaar tegen zal hebben als hij denkt van nu ik meer aandelen heb in het tweede kwartaal laten we gewoon symbolisch tien eurocent (€ 0,10), eens na twintig jaar, even als dividend uitkeren. Dan begint het ook weer een beetje een normaal bedrijf te worden. Dan zul je ook uit het noorden van het land mensen zien die als aandeelhouders volgend jaar misschien hier naartoe komen. Misschien is de zaal wel weer te klein. Dan hebben we ook een beetje een mozaïek aan groepen. Ik zie nu elk jaar dezelfde mensen. Ik ben nu zeven jaar aandeelhouder maar ik denk dat ik eerder een lastpak ben dan van baat voor het bedrijf. Dus ik wil ook weleens andere gezichten zien.

De voorzitter

Dat vind ik een goed punt. Dan gaan we nu stemmen over de jaarrekening. U weet hoe het werkt. Ik ga de stemming zo openen. Heeft iedereen zijn kastje bij de hand? Ja? De stemming is nu geopend. U hebt nog vijf seconden. Als een kastje niet werkt moet u uw hand opsteken want anders gaan er stemmen verloren. De stemming is gesloten. De uitslag is dat er nul stemmen tegen zijn. Dus dat is wel zeer bijzonder. Dan is het stempunt aangenomen.

6. Decharge van de leden van de Raad van Bestuur [Stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we naar punt 6, decharge van de leden van de Raad van Bestuur. Dat is ook een stempunt. Voorgesteld wordt om aan de leden van de Raad van Bestuur decharge te verlenen voor de vervulling van hun taak gedurende het boekjaar 2018 voor zover deze taakvervulling blijkt uit het jaarverslag of de jaarrekening of uit informatie die anderszins aan de algemene vergadering bekend is gemaakt. Zijn er vragen over dit onderwerp? Zo niet, dan gaan we stemmen. De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Is er nog geen uitslag? Ik zie niets. Dat is aangenomen met negenennegentig zevenennegentig/honderdste procent (99,97%).

7. Decharge van de leden van de Raad van Commissarissen [Stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we over naar de decharge van de leden van Raad van Commissarissen. Dit agendapunt is vergelijkbaar met agendapunt 6, alleen wordt nu voorgesteld aan de leden van de Raad van Commissarissen die in 2018 in functie waren, decharge te verlenen voor de vervulling van hun taak gedurende het boekjaar 2018, voor zover daarvan blijkt uit het jaarverslag of de jaarrekening of uit informatie die anderszins aan de algemene vergadering is bekendgemaakt. Als hier geen vragen over zijn dan gaan we stemmen. De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Het is precies hetzelfde percentage van negenennegentig zevenennegentig/honderdste procent (99,97%). Dus dat betekent dat de algemene vergadering decharge heeft verleend aan de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen die in 2018 in functie waren.

8. Aanpassing beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur van TomTom [Stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we nu verder met agendapunt 8. Dat is aanpassing beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur van TomTom. Dit is een stempunt. De Raad van Commissarissen stelt voor het huidige

langetermijnbeloningsbeleid, dat bestaat uit een stock option-regeling, te vervangen voor een restricted stock-regeling waarbij de zogenaamde Restricted Stock Units, ofwel RSUs, na een drie jaar vesting periode nog voor een aanvullende periode van tenminste twee jaar moeten worden aangehouden. Tevens wordt voorgesteld om een richtlijn te implementeren voor het opbouwen van een aandelenbezit in TomTom voor de leden van de Raad van Bestuur. Dit voorstel is het resultaat van een periodieke beoordeling van het beloningsbeleid dat voor het laatst is vastgesteld door de Algemene Vergadering in 2014 door de Raad van Commissarissen in 2018. Ik geef graag het woord aan de voorzitter van onze remuneratiecommissie, Jacqueline Tammenoms Bakker.

Mevrouw Tammenoms Bakker

Dank u voorzitter. Ik zal een korte nadere toelichting geven omdat dit een wijziging is van ons langetermijnbeloningsbeleid. Het doel van ons langetermijnbeloningsbeleid is om het management te richten op langetermijnwaardecreatie in de onderneming. De afgelopen jaren zijn stockopties een minder gangbaar instrument geworden in Europese hightechbedrijven en zijn dus een minder effectief instrument voor motivatie en retentie. De niet aan performance gerelateerde restricted stockregeling is eenvoudiger en transparanter. De uitkomst van de aandelentoekenning is voorspelbaar zowel voor de ontvanger in het management als voor de aandeelhouder omdat het neerwaarts risico en het opwaarts potentieel meer in evenwicht is. Het voorkomt dus ook extreme uitkomsten. Onze belangrijkste overweging is ook geweest om het aandelenbezit te bevorderen. De toegekende aandelen zullen vesten na drie jaar onder de voorwaarde van voortdurend werknemerschap en zullen voor een aanvullende periode van twee jaar moeten worden vastgehouden. Dit is een aanscherping ten opzichte van de bestaande regeling. Bovendien zal de CEO honderdveertig procent (140%) van zijn vaste salaris in aandelen moeten aanhouden en de andere leden van de Management Board honderd procent (100%). Dit is ook een aanscherping ten opzichte van het bestaande beleid. Ter verduidelijking merk ik op dat de CEO drie jaar van het bestaande salaris moet aanhouden en de leden van de Management Board twee jaar van hun salaris. Dat zijn aanscherpingen van de bestaande stockoptionregeling. We hebben het voorrecht behouden om geen aandelen toe te kennen als er sprake is van prestaties van de onderneming of van marktomstandigheden die dat niet zouden verantwoorden. Ten slotte hebben we heel goed gekeken naar hoe de uitkomsten van zo'n aanpassing zouden passen in de totale uitkomst voor de remuneratie en ook met deze aanpassing blijft de totale remuneratie van de Raad van Bestuur alleszins redelijk rond de mediaan volgens de gangbare benchmarks. Ik beantwoord graag nadere vragen.

De voorzitter

Wie mag ik het woord geven? Gaat uw gang.

De heer Verwer

Ik moet zeggen wij waren niet blij verrast toen wij dit voorstel zagen. Dat zult u ongetwijfeld niet als een verrassing zien van uw kant, want wij hebben natuurlijk al jaren kritiek op het beloningsbeleid van TomTom waarbij u opties toekende zonder daar criteria aan te verbinden wat in strijd is met de Nederlandse Corporate Governance Code. Dat weet uzelf ook heel goed. U gaf in 2017 aan dat er een nieuw beloningsbeleid aan zou komen. Dat is toen niet in 2018 op de vergadering geweest maar nu wel. Onze hoop was dat u een verbeterd beleid zou voorleggen. Wat ons betreft is dit eerder een verslechtering dan een verbetering want in plaats van dat u gratis opties toekent, kent u min of meer gratis aandelen toe. U geeft wel aan dat er een mogelijkheid is om ze in uitzonderlijke gevallen niet toe te kennen, maar er blijkt heel duidelijk dat de norm is dat de aandelen gewoon worden toegekend en dat is naar ons idee niet van deze tijd. Mijn vraag is dan ook waarom u geen criteria introduceert zoals u voor de jaarbonus wel hebt voor het toekennen van deze aandelen.

Mevrouw Tammenoms Bakker

Wij zouden heel graag passende criteria vinden en destijds hebben we de uitleg gegeven over stockopties zonder prestatiecriteria. Dus het is voor ons niet mogelijk om lange termijn prestatiedoelstellingen te definiëren. Daarom, als we zouden afstappen van stockopties, kunnen we niet gaan naar prestatieaandelen met prestatiecriteria. We kunnen die niet definiëren.

De voorzitter

Het is misschien goed om daar nog drie opmerkingen bij te maken. U zegt het is in strijd met de Corporate Governance Code. De Corporate Governance Code is gebaseerd op pas toe of legt het uit. Dus er is niet sprake van strijd. Je kunt hooguit zeggen je volgt de Corporate Governance Code niet en dan moet je dat goed uitleggen. Die uitleg is nu gegeven. Wat is eigenlijk de belangrijkste reden om het zo te doen? Zoals Harold heeft uitgelegd zitten we in een zeer competitieve industrie, echt heel competitief, waar een 'war on talent' gaande is, niet alleen in Amsterdam maar aan de West Coast en waar je ook maar kijkt. Dus het is heel belangrijk dat je een retentiepakket hebt dat in staat is om in die wereld de best mogelijke mensen aan te trekken en die tech sector, althans deze tech sector, is niet vergelijkbaar met heel veel andere sectoren van het bedrijfsleven. Dat is één. Ten tweede hebben wij ook gekeken natuurlijk naar, als je dit doet, wat dat dan zegt over het beloningsgebouw. Je moet natuurlijk ook naar de absolute hoogte kijken van een beloningsgebouw. Je kunt niet alleen maar kijken naar criteria maar ook naar wat het oplevert in termen van remuneratie. Als je naar TomTom kijkt, en ik denk dat iedereen dat zal erkennen, dan is binnen de Nederlandse beursvennootschappen TomTom van een heel bescheiden karakter als het gaat om beloning, zowel in het basissalaris als korte termijn als lange termijn. Dus zelfs met dit pakket, wat u een gratis pakket noemt, blijft de beloning alleszins binnen hele redelijke grenzen. Het derde wat ik ervan wil zeggen is dat we nu dus het bestuursbeloningsbeleid helemaal parallel hebben gemaakt met het beloningsbeleid net daaronder, want je kijkt alleen naar de Raad van Bestuur maar je moet natuurlijk ook kijken naar Executive Committee, senior management. Dat wordt nu ook helemaal op dezelfde wijze ingericht en het doel is dus ook om echte retentie-elementen te hebben, zeker gezien het feit dat TomTom in een hele volatiele wereld verkeert. Dat hebben aandeelhouders gezien met de uitslagen van beurskoersen en dergelijke. Dan zijn stockopties natuurlijk een instrument wat niet heel erg aantrekkelijk is voor heel veel getalenteerde medewerkers omdat het zo onvoorspelbaar is. En dit pakket, hoewel het dus niet in overeenstemming is met de lijn van de Corporate Governance Code geeft veel meer bij de medewerkers, topmedewerkers, een retentiegevoel. En het is ook alleen maar zo dat ze na drie jaar die aandelen vesten zoals dat netjes heet in het Nederlands. Ik bedoel dan beklippen als ze in dienst zijn. Daarna moet je ze nog twee jaar aanhouden en voor het bestuur geldt ook dat ze minimaal een pakket moeten aanhouden altijd wat vergelijkbaar is bijvoorbeeld, buiten de CEO, met twee jaarsalarissen. Dus het hele idee is ook om het schaarse talent wat er is in die markt te behouden voor TomTom naarmate de strategie die nu ontwikkeld is wordt uitgevoerd. Dat is eigenlijk wat ik erover kan zeggen. Ten slotte, wat mevrouw Tammenoms Bakker zegt, is het ongelooflijk lastig om deze marktperformance criteria te hanteren. Elke keer gebeurt er weer iets nieuws in de markt. Daar moet je dus heel snel op reageren. Bij de criteria die je aan het begin van het jaar hebt vastgesteld denk je van had ik geweten hoe die markt nu in elkaar zou zitten dan zou ik er andere criteria op hebben losgelaten. Het is een buitengewoon onvoorspelbaar element.

De heer Verwer

U heeft vrij uitgebreid geantwoord, maar ik bevind me nu enigszins in een positie waar u aan de andere kant van de tafel veel vaker in zit, namelijk dat er heel veel dingen gezegd worden waar u allemaal individueel op moet reageren en dan hopen dat u niets vergeet. Ik heb volgens mij vier punten waar ik op wil reageren en ik hoop dat ik ze alle vier vloeiend kan reproduceren. Allereerst gaf ik aan dat u in strijd handelt met de Nederlandse Corporate Governance Code. U

zegt het is een pas toe of leg uit regeling. Dus dan kan het eigenlijk nooit in strijd zijn met die regeling tenzij je het niet uitlegt. Ik wil me even verre houden van dat soort technische discussies, maar ik wil wel ingaan op de uitleg die u dan geeft want die uitleg is onze ogen absoluut niet overtuigend. U gaf eerder, toen u nog met opties werkte, aan dat daar een soort inherent doelstellingselement in zit want als de koers niet stijgt dan zijn die opties waardeloos, maar voor aandelen gaat dat argument niet meer op want aandelen die zullen tenzij het helemaal mis gaat met het bedrijf altijd een zekere waarde behouden. Dus u legt de lat in feite nog lager dan u in het verleden al deed en in het verleden waren wij ook al niet te spreken over uw beloningsbeleid. Het tweede punt zijn de criteria. Ten eerste zie ik dat het bijna heel beursgenoteerd Nederland wel lukt om criteria te formuleren en alleen TomTom niet. U bent echt niet het enige technologiebedrijf aan de Amsterdamse beurs. Dus ook die uitleg overtuigt eigenlijk niet echt. Als ik even terugdenk aan agendapunt drie dan hadden we het daar over langetermijndoelstellingen die fungeerden om de kortetermijnbonus mede te bepalen. Dan denk ik, en dat is misschien te simpel geredeneerd, dat je die criteria dus ook zou kunnen toepassen op een langetermijnbonus. Mijn derde punt is dat u aangeeft dat u het beloningsbeleid van de Raad van Bestuur graag geharmoniseerd wilt hebben met het beloningsbeleid van de laag daar net onder. Dat kunnen wij op zich begrijpen. Over dat andere beloningsbeleid gaan wij niet, maar ik zou u mee willen geven om dat ook niet op deze manier in te voeren want wij denken echt dat het geen juist instrument is. Dan noemt u als laatste punt het verplichte aandelenbezit voor de Raad van Bestuur. Dat is natuurlijk een punt dat maar voor één persoon geldt en dat is de heer Titulaer, want de heer De Taeye heeft ruimschoots voldoende aandelen en de heer Goddijn mag eigenlijk zelfs blij zijn dat u alleen een minimum specificieert en geen maximum want anders had hij aandelen moeten verkopen. Dus ook dat argument vinden wij niet overtuigend. Wij zullen dan ook tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter

Gaat uw gang.

De heer Spaapen

Ik zou de heer Wakkie willen verzoeken om niet namens iedereen te spreken als hij zegt dat iedereen beaamt dat het beloningsbeleid van dit falende management matig is, want u spreekt dan helemaal niet voor mij. Ik vind dit bonusbeleid van TomTom ontzettend stinken en dan heb ik het bijvoorbeeld erover dat in een interview bij BNR de CEO liegt dat het met sport hartstikke goed gaat, terwijl een maand later bij de cijferpresentatie blijkt dat Vigreux een gigantische puinhoop ervan gemaakt heeft, dat het opgedoekt moet worden.

De voorzitter

Wilt u wel uw toon matigen want anders gaan we de discussie niet op deze voet voortzetten.

De heer Spaapen

Oké, ik zal mijn toon matigen.

De voorzitter

Oké.

De heer Spaapen

Normaal gesproken zou zo iemand meteen ontslagen worden maar de consequenties van haar falen zijn bij TomTom even verrassend als in mijn ogen onsmakelijk. De resultaten van consumer worden vanaf dat moment niet meer meegerekend bij het bepalen van de bonussen voor het reeds puissant rijke management. Dus ik verzoek u om niet voor mij te spreken en ook graag op te houden met dit bonusbeleid.

De voorzitter

Ik spreek niet voor u. Dat is duidelijk.

De heer Spaapen

U zegt iedereen zal dat beamen, maar daar hoor ik bij en daar wil ik niet bij horen. Ik wil bij niets horen eerlijk gezegd.

De voorzitter

Dat wordt genotuleerd. Dank u wel. Dan gaan we nu stemmen over het beloningsbeleid. Dat is agendapunt acht. De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Tweeëntachtig procent (82%) is voor en zeventien procent (17%) is tegen. Het stempunt is aangenomen.

9. Aanpassing beloning van de Raad van Commissarissen [stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we naar de aanpassing beloning van de Raad van Commissarissen. De beloning van de leden van de Raad van Commissarissen en de aanvullende beloning van de voorzitter en de leden van haar commissies worden vastgesteld door de algemene vergadering, laatstelijk gewijzigd in 2009. De Raad van Commissarissen stelt aan de Algemene Vergadering voor om voor haar leden een intercontinentale reiskostenvergoeding van drieduizend euro (€ 3.000) te introduceren. Deze reiskostenvergoeding is van toepassing voor elke reguliere fysieke vergadering van de Raad van Commissarissen in Nederland, en compenseert hiermee de daadwerkelijke bestede reis- en vergadertijd. Dat geldt, voor de goede orde, alleen maar voor intercontinentaal reizen. Dus als de Raad van Commissarissen vanuit Nederland of de Nederlandse leden van de Raad van Commissarissen in Polen vergaderen is dat niet intercontinentaal. Het gaat met name over reizen vanuit de Verenigde Staten naar Nederland want dat kost de betrokkene vaak twee of drie dagen. Het is heel gebruikelijk tegenwoordig om dergelijke reiskostenvergoedingen te introduceren als onderdeel van het pakket voor de Raad van Commissarissen. Het is niet zo dat we nu allemaal de hele tijd naar de andere kant van de oceaan vliegen om die reiskostenvergoeding te innen. Dat moet u maar van mij geloven. Dan stemmen we hierover. De stemming wordt geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Met negenenennegentig vijfentachtig/honderdste procent (99,85%) is dat voorstel aangenomen.

10. Herbenoeming van de heer Titulaer als lid van de Raad van Bestuur van de Vennootschap per 17 april 2019 voor een termijn van vier jaar [Stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we nu naar agendapunt 10, de herbenoeming van Taco Titulaer als lid van de Raad van Bestuur van de vennootschap per 17 april 2019 voor een termijn van vier jaar. Op de agenda staat de herbenoeming van Taco Titulaer als lid van de Raad van Bestuur. De benoeming is aan de orde vanwege het verloop van de vierjaarstermijn waarvoor hij als bestuurder was benoemd op een buitengewone aandeelhoudersvergadering in 2015. Vanwege zijn uitgebreide kennis van de TomTom business en zijn jarenlange financiële ervaring als ook de manier waarop Taco sinds 2015 zijn rol als lid van de Raad van Bestuur heeft vervuld heeft de Raad van Commissarissen besloten een bindende voordracht te doen voor herbenoeming van Taco als lid van de Raad van Bestuur voor een periode van vier jaar. Deze periode zal eindigen na afloop van de jaarlijkse Algemene Vergadering te houden in 2023. Zijn er vragen over dit agendavoorstel? Zo niet, dan gaan we over tot stemming. De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Dat is inderdaad een Koreaanse uitslag. Negenennegentig zesennegentig/honderdste procent (99,96%) is voor en eigenlijk niets is tegen. Dus gefeliciteerd Taco met deze herbenoeming.

De heer Titulaer

Dank u wel.

11. Bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot uitgifte van gewone aandelen of tot het verlenen van rechten tot het verkrijgen van gewone aandelen [Stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we naar agendapunt 11 bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot uitgifte van gewone aandelen of tot het verlenen van rechten tot het verkrijgen van gewone aandelen. Dat zijn twee stempunten. Het eerste stempunt is de bevoegdheid van de Raad van Bestuur om, met de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen, te besluiten tot uitgifte van gewone aandelen of tot het verlenen van rechten tot het verkrijgen van gewone aandelen tot tien procent (10%) van het aantal uitstaande gewone aandelen per 17 april 2019, welke tien procent (10%) kan worden aangewend voor algemene doeleinden, waaronder, maar niet beperkt tot, de financiering van fusies en overnames, en dit is stempunt 11 (i), en dan tot tien procent (10%) van het aantal uitstaande gewone aandelen per 17 april 2019, welke tien procent (10%) uitsluitend kan worden aangewend in verband met dan wel in relatie tot fusies dan wel overnames. Dus het eerste stempunt is de algemene gevraagde machtiging voor tien procent (10%) en de tweede tien procent (10%) kan alleen maar ingezet worden voor fusies dan wel overnames. De bevoegdheid onder deze stempunten geldt tot 17 oktober 2020, maar je kunt dat maar voor achttien maanden doen. Ik geef nu de gelegenheid om vragen te stellen. Zijn er vragen? Er zijn geen vragen. Dan moeten we eerst 11 (i) in stemming brengen. De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Het is aangenomen met negenennegentig zesentachtig/honderdste procent (99,86%) van de stemmen. Dan gaan we naar 11 (ii). Dus dat is die extra tien procent (10%). De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Dat is aangenomen met vierentachtig procent (84%) van de stemmen.

12. Bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot beperking dan wel uitsluiting van voorkeursrechten in verband met agendapunt 11 (i) en 11 (ii) [Stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we naar het volgende agendapunt. Dat is nummer 12: de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot beperking dan wel uitsluiting van voorkeursrechten in verband met agendapunt 11 (i) en 11 (ii). Dat is waar we net over gestemd hebben. Dat gaat dus om het uitsluiten van voorkeursrechten. Het eerste respectievelijk het tweede stempunt betreft de bevoegdheid van de Raad van Bestuur om, met de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen, te besluiten tot uitsluiting of beperking van voorkeursrechten ter zake van gewone aandelen of rechten tot verkrijgen van gewone aandelen welke kunnen worden uitgegeven of toegekend op grond van de machtigingen als zojuist aangenomen onder respectievelijk agendapunt 11 (i) en 11 (ii). Ook die bevoegdheid, indien aanvaard, geldt tot 17 oktober 2020. Zijn er vragen over deze agendapunten? Zo niet, dan gaan we stemmen over agendapunt 12 (i). De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Dat is aangenomen met zevenennegentig procent (97%) van de stemmen. De volgende is dus 12 (ii). Dat heeft weer betrekking op 11 (ii). De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Dat is aangenomen met drieëntachtig procent (83%) van de stemmen.

13. Bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot inkoop van eigen aandelen door de Vennootschap [stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we over naar agendapunt 13, de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot inkoop van eigen aandelen door de Vennootschap. Het voorstel aan de Algemene Vergadering is om de Raad van Bestuur te machtigen tot verkrijging door de vennootschap op de beurs of anderszins van eigen aandelen tot maximaal tien procent (10%) van het geplaatste kapitaal tegen een prijs ongeveer gelijk aan de beurskoers met een marge, naar boven of naar beneden toe, van tien procent (10%). De beurskoers betekent in dit geval het gemiddelde van de slotkoers van een TomTom aandeel volgens de Officiële Prijscourant van Euronext Amsterdam van de vijf opeenvolgende handelsdagen onmiddellijk voorafgaand aan de datum van aankoop. De machtiging aan de Raad van Bestuur tot verkrijging door de vennootschap van eigen aandelen wordt gevraagd voor een periode van achttien maanden en geldt dus tot 17 oktober 2020. Zijn er vragen over dit onderwerp? Die zijn hier ook niet. Dan gaan we stemmen. De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Dat is aangenomen met negenennegentig vierentachtig/honderdste procent (99,84%).

14. Bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot uitgifte van gewone aandelen en tot het verlenen van rechten tot het verkrijgen van maximaal 910.000 restricted stock units onder het – onder voorbehoud van de goedkeuring van agendapunt 8 – TomTom NV Management Board Restricted Stock Unit Plan en onder het TomTom NV Employee Restricted Stock Unit Plan en, voor zover vereist, het uitsluiten van voorkeursrechten in verband daarmee [stempunt]

De voorzitter

Dan gaan we naar agendapunt 14, de bevoegdheid van de Raad van Bestuur tot uitgifte van gewone aandelen en tot het verlenen van rechten tot het verkrijgen van maximaal negenhonderdtienduizend (910.000) Restricted Stock Units onder het inmiddels aangenomen TomTom NV Management Board Restricted Stock Unit Plan en onder het TomTom NV Employee Restricted Stock Unit Plan en, voor zover vereist, het uitsluiten van voorkeursrechten in verband daarmee. Dit volgt dus op de eerder aangenomen wijziging van het beloningsbeleid. Als er geen vragen zijn dan gaan we stemmen. U hebt een vraag.

De heer Verwer

Zoals u terecht opmerkt hangt dit nauw samen met agendapunt 8. Ik hecht er toch aan daarover nog op te merken dat er door zeventien procent (17%) tegengestemd is. Als ik even aanneem dat de vier oprichters allemaal voorgestemd hebben en ik trek die stemmen ervan af, dan is mijn conclusie dat de meerderheid van de overige aandeelhouders dus tegen is. Dat heeft geen juridische betekenis maar het zou u toch aan het denken moeten zetten. Dan wat betreft dit agendapunt zien wij niet helemaal in waarom u voor dit beloningsbeleid nog weer een aparte, ruimere machtiging tot het uitgeven van aandelen nodig zou hebben. Het heeft onze sterke voorkeur dat u die aandelen inkoop zodat er geen verwatering optreedt. Waarom kiest u daar niet voor?

De heer Titulaer

Dat hebben we ook gedaan. Dus de vijftig miljoen euro (€ 50.000.000) die we teruggekocht hebben in 2017 worden nu aangehouden als de zogenaamde treasury shares en die worden gebruikt om de verwatering tegen te gaan en ik zie ook geen reden om daarmee door te blijven gaan.

De heer Verwer

Maar waar is dit voorstel dan nog noodzakelijk voor?

De heer Titulaer

Dit is een optie die wij willen kunnen behouden maar zolang er treasury shares zijn zullen wij die hiervoor gebruiken.

De heer Verwer

Want u heeft naast die treasury shares ook nog de reguliere machtiging van tien procent (10%).

De heer Titulaer

Ja.

De heer Verwer

Wij hechten als VEB heel erg aan het limiteren van dit soort machtigingen en tien procent (10%) in zijn algemeenheid plus tien procent (10%) voor overnames en dergelijke dat is een goede afspraak, waarvan wij graag willen dat bedrijven zich eraan houden en omgekeerd zullen wij daar dan ook voor stemmen, maar dit zien wij toch als een machtiging die daar overheen gaat en daar dus buiten valt. Om die reden zullen wij dus ook tegenstemmen.

De heer Reiff

Ik moet dat onderschrijven want als leek zeg ik dit gaat over acht miljoen euro (€ 8.000.000) en dat is een behoorlijk bedrag. Dat vind ik gek.

Mevrouw Tammenoms Bakker

Kunt u uw vraag herhalen.

De heer Reiff

Het gaat om miljoenen euro's. Laat ik het voorzichtig formuleren. Met de marges die de geachte vorige spreker net aangaf vind ik eigenlijk wel dat hij een punt heeft.

De heer Titulaer

Het is met dien verstande dus dat wij een depot van treasury shares hebben die de verwatering tegengaat.

De heer Reiff

Ja en dat depot is binnen een aantal jaren leeg.

De heer Titulaer

Ja, met deze omvang is er dus een mogelijkheid om dat depot weer groter te maken. Dat is geen belofte.

De heer Reiff

Nee, maar dan blijft de vraag waarom is het nodig.

De heer Titulaer

Sorry?

De heer Reiff

Waarom is het nodig? Waarom wil je dat dan als extra buffer nog hebben, terwijl je al twee keer tien procent (10%) hebt? Waarom?

De heer Doker

Is het misschien voor de vier grote aandeelhouders, eigenlijk beschouw ik hen als de oprichters en de eigenaren, en ik gun het ze ook diep uit mijn hart, om eventueel een vijandige overname

een beetje te blokkeren, dat je dan net die eenenvijftig procent (51%) gaat aantikken dat je niet naar de bank hoeft te gaan dan?

De heer Titulaer

Nee.

De heer Doker

Het is een vraag.

De heer Titulaer

Dat begrijp ik maar dit is puur een gevolg van het feit dat wij een retentieprogramma hebben waar de uitgave van aandelen bij komt. Dus hier geven wij onszelf het recht om die aandelen ook uit te geven, maar zoals ik al zeg hebben wij daar dus een treasury depot tegenover staan die de verwatering tegengaat, die dat dus neutraliseert, maar daar moeten we nog steeds het recht hebben om aandelen te creëren.

De heer Reiff

Omdat hij ook zegt dat als je het niet doet dan is het dus inkopen en dan heeft het dus een opdrijvend effect op de koers. Wij zijn aandeelhouders, dus dat vinden wij prettiger dan dit. Nogmaals, ik onderschrijf dit standpunt van de VEB en ik zal hier tegenstemmen. Ik heb ook nog niet echt antwoord op de vraag waarom.

De voorzitter

Dat zal ik dan proberen te geven want uiteindelijk moet het antwoord wel gegeven worden. Dat agendapunt is eigenlijk ingebracht om nog eens een keer te laten zien vanwege transparantie wat het gevolg is van het aannemen van het beloningsbeleid, dat je daar dus ook aandelen voor moet kunnen uitgeven. Maar zoals de heer Titulaer heeft gezegd zijn er op dit moment voldoende eigen aandelen in kas, al is dat een verkeerd woord, om eventuele verwatering daarvan tegen te gaan. Dus het is dan neutraal. Zoals u hebt gezegd of gehoord wordt de eigen inkoop van aandelen ook niet door iedereen geapprecieerd, zeker niet als wij inkopen voor een koers die hoger ligt. Dus het idee is dat je met verschillende instrumenten het best mogelijke resultaat bereikt. Zoals in dit geval ga je dan je eigen ingekochte aandelen gebruiken voor neutraliseren. Dus uiteindelijk is dat beter dan dat je verplicht weer moet gaan inkopen in de markt op dit moment. Maar ik zie ook wel de overwegingen aan de andere zijde. We gaan er nu over stemmen, maar in ieder geval begrijp ik dat wel. Gaat uw gang.

De heer Reiff

Omdat u de opening biedt wil ik graag formeel horen dat u het wilt heroverwegen voor de volgende keer.

De voorzitter

We gaan er nu over stemmen en voor de volgende keer gaan we het heroverwegen. De stemming is geopend. U hebt nog vijf seconden. De stemming is gesloten. Maar ik zeg u toe, voor zover ik dat nog kan want ik ben dadelijk demissionair, dat heroverweging ook dat betekent voor de toekomst. Gaat uw gang.

De heer Doker

Als mijnheer Goddijn enigszins gaat twijfelen over mijn intentie in het bedrijf, en dat is misschien niet belangrijk maar dus de intentie van mij naar het bedrijf toe, dan staat de loyaliteit voor mij voorop en ik denk er nog steeds hetzelfde over. Bij deze geef ik hem toestemming bij notaris. Het nummer van mijn kastje waar ik op heb gestemd is tweeënvijftig (52). Ik heb voor gestemd alhoewel ik daar geen baat bij heb, alleen vanuit het idee dat het nog steeds een transparant bedrijf is. Zolang hij dat volhoudt vind ik het prima.

De voorzitter

Het agendapunt is aangenomen met tweeëntachtig procent (82%) van de stemmen. Dat had ik nog niet gezegd.

De heer Doker

Daar heb ik bij geholpen.

De voorzitter

U hebt daarvoor geholpen? Dank u wel voor uw bijdrage daaraan, maar er zal zeer spaarzaam gebruik van worden gemaakt in dit geval. Als er verder geen vragen zijn dan gaan we nu naar de rondvraag. Alle geagendeerde punten zijn aangenomen en we zullen zo spoedig mogelijk de resultaten van de door u uitgebrachte stemmen publiceren op onze website.

15. Rondvraag

De voorzitter

Zijn er andere vragen voor de rondvraag, want dit is de rondvraag?

Aandeelhouder

TomTom is nu weer afgeslankt in de vorm van een verkoop van een onderdeel. Vindt er ook een afslanking nu plaats van de directie en de andere bezetting of is daar een plan voor?

De voorzitter

Er is een hele beperkte bezetting als ik zo vrij mag zijn. Er zijn drie directieleden. Dat is een hele beperkte bezetting voor een beursgenoteerd bedrijf en een Raad van Commissarissen van vijf leden. Dat is echt voor Nederland een unicum. Dus het is al een hele afgeslankte bezetting.

Aandeelhouder

Ik begreep dat u in de visie denkt van de grote multinationals of de grote ondernemingen aan de beurs maar voor de onderneming die er dadelijk is, is het een behoorlijke bezetting.

De voorzitter

Maar het is een wereldwijd opererende onderneming met vestigingen, ik zeg het nog maar eventjes, in Amsterdam, in Polen en in Mumbai. De heer De Taeye gaat meer dan hem lief is vaak nog naar Mumbai of Amerika. Het is een wereldwijd opererende onderneming in een landschap met heel veel grote concurrenten. Dus het is niet de grootte van de omzet of de grootte van activa die bepaalt hoeveel mankracht je nodig hebt om zo'n technisch complexe onderneming te leiden met vijfduizend (5000) ingenieurs of althans in die orde van grootte. Het is een hele grote onderneming. En bij drie directieleden vraag je al heel veel van hen om zo'n wereldomspannende onderneming in de tech sfeer met zoveel grote concurrenten te leiden. Dat wou ik even erover zeggen. Dank u wel. Gaat uw gang.

De heer Spaapen

Als zeer teleurgestelde aandeelhouder kan ik niet anders dan concluderen dat de beursgang van TomTom alleen maar voordelen heeft gehad voor de founders, family and friends. Binnenkort tellen de vier onverzadigbare founders driehonderddertig miljoen euro (€ 330.000.000) belastingvrij op bij hun reeds immense vermogen, terwijl de reguliere aandeelhouder tot nu toe zestig procent (60%) heeft verloren op de IPO en nooit één cent dividend heeft ontvangen. Ik als aandeelhouder voel me consequent geschokt door een management dat alleen in eigenbelang handelt en baat lijkt te hebben bij een lage koers. Mijn vraag is: sluit u uit dat de grootaandeelhouders die, zoals ook weer blijkt bij die Bulgaarse uitslagen, het hier allemaal voor het zeggen hebben, TomTom op enige manier van de beurs halen door een delisting of wat dan ook zodat wij als aandeelhouders er een verlies op hebben

geleden en de heren van het management het later doorverkopen in een TenCate scenario?

De voorzitter

Ik weet niet waar u het over hebt.

De heer Spaapen

Dat is toch heel typisch voor een president van de Raad van Commissarissen.

De voorzitter

Maar goed, ik weet niet waar u het over hebt. Er is helemaal geen sprake van enige concrete aanleiding om deze vraag te stellen.

De heer Spaapen

Jawel, die is er wel want ik heb het idee dat de koers constant laag gehouden wordt. Er wordt nooit enthousiast gedaan door de heer Goddijn over het bedrijf. Goede berichten worden de kop in gedrukt. Op slechte berichten wordt de aandacht gevestigd. De vraag is heel duidelijk. Sluit u een delisting uit? Dat kunt u met ja of nee beantwoorden.

De voorzitter

Daar ga ik helemaal niet iets over zeggen.

De heer Spaapen

Ziet u, u geeft nergens antwoord op. Als je social media leest, dan heeft iedereen een enorme hekel aan de manier waarop dit bedrijf geleid wordt en de manier waarop er gegraaid wordt door een paar mensen.

De voorzitter

Dank u wel. Einde van de rondvraag. We zullen het notuleren.

De heer Spaapen

Heel graag.

Robert

Ik wil ook nog graag een laatste opmerking maken. Ik wil graag uitleggen waarom ik en een heleboel mensen boos zijn. Toen jullie naar de beurs gingen kwam u met de kastjes. Er kwam een bedrag op tafel en dat was de waarde van de kastjes. Die kastjes zijn nu niets meer waard in de boeken. Het is afgeschreven tot nul. Dus uw bijdrage is eigenlijk weg. Intussen heeft u Tele Atlas opgekocht en nog voor een paar miljard verder geïnvesteerd van het geld van de aandeelhouders. Het is bij elkaar wel vijf of zes miljard euro (€ 5.000.000.000-6.000.000.000) wat er zeker is betaald voor het kaartenbedrijf en investeringen. Hoe is het dan mogelijk dat het bedrijf nu, als je alle cash eraf haalt, ongeveer zevenhonderd miljoen euro (€ 700.000.000) waard is in plaats van vijf of zes miljard (€ 5.000.000.000-6.000.000.000) na tien jaar op de beurs staan. Normaal moet je dan een rendement hebben van minstens honderd procent (100%). Dus het zou eigenlijk tien miljard euro (€ 10.000.000.000) waard moeten zijn en het is zevenhonderd miljoen euro (€ 700.000.000). Vandaag is er weer een paar miljoen bijgekomen omdat het een beetje omhooggaat. Hoe kunt u uitleggen aan de aandeelhouders dat het bedrijf nu bijna niets meer waard is? U heeft het zelf in het interview verteld mijnheer Goddijn. De waarde klopt niet en “that needs to be better explained” heeft u gezegd, maar wanneer gaat u het een keer uitleggen, want u zegt nooit iets in het nieuws? Als u iets zegt heeft u het vaak over de kastjes, over de minder belangrijke dingen. Wanneer komt er een keer waarde uit het aandeel, uit onze investeringen?

De voorzitter

Gaat u zitten en dan is dat het laatste wat ik erover ga zeggen. Gaat u zitten. Kijk, als u dat allemaal zo vindt dan wil ik u wel even in herinnering brengen dat op de vorige vergadering, toen die Telematics deal werd besproken, dat voorstel is aangenomen met negenennegentig zesennegentig/honderdste procent (99,96%) van de stemmen. Dus dat betekent even los van de oprichters die u van alles beschuldigt, dat alle andere aandeelhouders uitgezonderd een enkeling ervan overtuigd waren dat dat een hele goede transactie was. Dat wil ik dan ook wel eens even gezegd hebben. Dat wil ik even gezegd hebben. Een tweede is dat een koers op de beurs wordt gemaakt door degenen die kopen en verkopen. Dus dat bent u met andere mensen. Dat wordt niet gemaakt door management of Raad van Commissarissen. Dus de aandeelhouders die erin zitten of zaten, die bepalen zelf gewoon de koers van het aandeel. Het derde wat ik erover wil zeggen, en dan houd ik erover op, is dat het een hele knappe prestatie is van TomTom, en niet van mij maar van het management, om een onderneming die in zo'n technologische wereld verkeert met elke keer wisselende meerderheden, wisselende technologieën, van de PND's te doen gaan naar de automotive waar we nu zitten, en het Telematics bedrijf te hebben gekocht voor relatief weinig geld en nu te hebben verkocht voor negenhonderdtien miljoen euro (€ 910.000.000). Die prestaties zouden u ook moeten aanspreken en daar zou u ook eens waardering voor moeten hebben in plaats van alleen maar de hele dag te praten over de prijs van het aandeel, want die wordt door u bepaald en niet door ons. Dank u wel voor de vergadering. Dit is het einde van de vergadering.

* Noot TomTom:

Aan het slot van de vergadering spreekt mevrouw Tammenoms Bakker een dankwoord uit, gericht aan Peter Wakkie, die na deze Algemene Vergadering aftreedt.

Mevrouw Tammenoms Bakker

Peter is benoemd als Commissaris in 2009 en heeft vervolgens in 2014 de voorzittersrol op zich genomen, die hij al die jaren uitstekend heeft vervuld. Peter heeft gedurende tien jaar een enorme bijdrage geleverd aan het bedrijf en wij als Raad van Commissarissen zijn hem daarvoor zeer erkentelijk. Wij willen Peter heel hartelijk danken en de heer Derk Haank heel veel succes wensen. Peter, dank je.

***